

DXEDIO.FQ4

28.4.1950: Ο ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΣΧΗΜΑΤΙΖΕΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗ -ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟ ΤΟΝ ΠΑΠΑΓΟ ΚΑΙ Η ΕΘΝΑΡΧΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Αριστερά και Δεξιά προχωρούσαν στις αποφάσεις τους για αποστολή δικής τους πρεσβείας στο Εξωτερικό μετά το ενωτικό δημοψήφισμα της **15** Ιανουαρίου **1950**.

Ετσι στις **5** Απριλίου η Εθναρχία προκήρυξε έρανο και κάλεσε το λαό να εισφέρει για να κατατεεί δυνατή η αποστολή της:

"Μακάριος ελέω Θεού, Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου,

Προς τον Ελληνικόν Κυπριακόν Λαόν,

Ο μοναδικός και αναλλοίωτος πόθος ημών να ενωθώμεν μετά της μητρός Ελλάδος μεγαλειωδώς και θριαμβευτικώς διεπιστώθη και διεκηρύχθη διά του Δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950**.

Αλλά διά να έχη τούτο το ποθητόν αποτέλεσμα του, είναι ανάγκη να μεταβή εις το εξωτερικόν Κυπριακή Πρεσβεία, διά να καταβάλη πάσαν απαιτουμένην ενέργειαν διά την αξιοποίησιν της δι' αυτού διακηρυχθείσης αδαμάστου θελήσεως του ελληνικού Κυπριακού λαού.

Αποφάσει της Εθναρχίας Κύπρου, η Πρεσβεία αύτη κατηρτίσθη ήδη εκ του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κυρηνείας κ. Κυπριανού, ως Προέδρου, εκ των κ.κ. Ν. Κλ. Λανίτου και Σάββα Λοϊζίδη, ως μελών και εκ του κ. Γεωργίου Ρωσσίδου ως γραμματέως, διά την αποστολήν δ' αυτής πρέπει να διενεργηθή το ταχύτερον παγκύπριος έρανος.

Είναι περιττόν να εξάρωμεν την σημασίαν και την αναγκαιότητα του εθναρχικού διαβήματος της αποστολής Πρεσβείας διά την διεκδίκησιν της εθνικής ημών αξιώσεως. Και είναι επομένως εξ ίσου περιττόν να υπογραμμίσωμεν το καθήκον πάντων, όπως

εισφέρωσι γενναίως υπέρ της αποστολής.

Οθεν καλούμεν πάντας εις εκτέλεσιν του επιτακτικού τούτου και επείγοντος προς την Πατρίδα καθήκοντος. Και δεν αμφιβάλλομεν ότι πάντες εν πλήρει συναισθήσει της ιερότητος του σκοπού θα ρθώσιν εις το ύψος των περιστάσεων και θα δειχθώσιν άξιοι της πατρίδος.

Προνοία της Ι. Συνόδου ωρίσθη όπως οι μεν των πόλεων εισφέρωσι τον έρανον αυτών εις την Ι. Αρχιεπισκοπή και τας οικείας Μητροπόλεις, αι δε των χωρίων εις τους ταμίαις των εκκλησιών, οίτινες έχουν εφοδιασθή διά βιβλίων διπλοτύπων αποδείξεων.

Δεόμενοι του παντοδυνάμου θεού, ίνα ευοδώση τας υπέρ της αγαπητής ημών Κύπρου ενεργείας και προσπαθείας πάντων ημών και χαρίσηται εις ημάς το ταχύτερον την πολυπόθητον εθνικήν αποκατάστασιν, προς χαράν και αγαλλίασιν ημών και του Πανελληνίου δαψιλεύομεν πάσιν υμίν τας πατρικάς ημών ευχάς και ευλογίας και

Διατελούμεν διάπυρος

Προς κύριον ευχέτης

+ Ο Κύπρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Εν τη Ι. Αρχιεπισκοπή Κύπρου τη 5η Απριλίου 1950.

Ενώ όμως όλα ήταν έτοιμα για τη αναχώρηση της Πρεσβείας της Εθναρχίας, αυτή καθυστερούσε σκόπιμα με την ελπίδα ότι θα τερματιζόταν η πολιτική κρίση που δημιουργήθηκε στην Ελλάδα μετά από τις εκλογές της 5ης Μαρτίου 1950.

Στις εκλογές είχαν κατέλθει 12 συνολικά κόμματα. Ο Βασιλιάς ανέθεσε στον Κ. Τσαλδάρη του Λαϊκού Κόμματος, να σχηματίσει Κυβέρνηση, αλλά αυτός απέτυχε και κατέθεσε την εντολή στις 22 του μήνα, οπότε ανέλαβε την εντολή ο αρχηγός του Κόμματος των Φιλελευθέρων Σοφοκλής Βενιζέλος.

Την Κυβέρνηση δεν θεώρησαν ισχυρή οι αγγλοαμερικάνοι και ο πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών στην Αθήνα Γκρέϊντνι, ζήτησε με επιστολή του στο Βενιζέλο το σχηματισμό πιο ισχυρής

Κυβέρνησης που να εφαρμόζε μακροπρόθεση πολιτική διά της "σώρονος διαχειρίσεως της αμερικανικής Κυβερνήσεως".

Παρά το γεγονός ότι ο Βενιζέλος στεκόταν στο ένα πόδι, έλυσε τη σιωπή της επίσημης Αθήνας γύρω από το Κυπριακό, που επιβλήθηκε κατά τη διάρκεια του ενωτικού Δημοψηφίσματος στην Κύπρο και μετά, και μιλώντας στους Νίκο Δημητρίου του Πεζοπορικού και Λοΐζο Κυθρεώτη του Εκδρομικού Συνδέσμου Λευκωσίας που τον επισκέφθηκαν στο γραφείο του στις 13 Απριλίου, εξέφρασε την ελπίδα ότι η Αγγλία θα παραχωρούσε την Κύπρο στην Ελλάδα:

"Είναι περιττόν να σας εκφράσω την θερμήν μου συγκίνησιν διότι δέχομαι Κυπρίους πολύ περισσότερον διότι υπήρξα και εγώ υπόδουλος και ενθυμούμαι τους αγώνας εις τους οποίους και εγώ από παιδί συμμετέσχον. Επιθυμώ να διαβεβαιώσω ότι όλαι αι ελληνικαί κυβερνήσεις ενδιαφέρονται πάντοτε θερμότατα διά το Κυπριακόν ζήτημα ελπίζομεν ότι η φίλη και σύμμαχος Αγγλία θα επαναλάβη συντόμως την γενναϊόφρονα χειρονομίαν πααχωρήσεως της Κύπρου εις την Ελλάδα, ως είχε πράξει και διά την Επτάνησον".

Μέχρι να μεταδοθούν στην Κύπρο οι ευχές του Βενιζέλου ο ίδιος πιεζόμενος όπως ανεκοίνωσε "από την έκδηλον προτίμησιν του συμμαχικού παράγοντος δι' άλλον κυβερνητικόν σχήμα με ευρυτέραν κοινοβουλευτικήν βάσιν" παραιτήθηκε και ανατέθηκε στον αρχηγό της ΠΕΚ Νικόλα Πλαστήρα ο σχηματισμός Νέας Κυβέρνησης.

Ο Πλαστήρας σχημάτισε Κυβέρνηση συνασπισμού με πρώτο Αντιπρόεδρο το Γεώργιο Παπανδρέου και Β Αντιπρόεδρο τον Σοφοκλή Βενιζέλο,

Ο Πλαστήρας διατήρησε το στρατηγό Παπάγο στη θέση του Γενικού Επιτελάρχη- Αρχιστρατήγου, ενώ Πρόεδρος της Βουλής εκλέγηκε ο Δημήτρης Γόντικας.

Ο Πλαστήρας απέφυγε στις προγραμματικές του δηλώσεις να αναφερθεί στην Ένωση και μίλησε μόνο για τους εθνικούς πόθους του γένους.

Κατά τη συζήτηση όμως των προγραμματικών

δηλώσεων της Κυβέρνησης Πλαστήρα στη Βουλή ακολούθησαν και πάλι φωνές υπέρ της Ένωσης της Κύπρου.

Ο Ναπολέων Ζέρβας σε ομιλία του εξέφρασε την ελπίδα ότι "η μεγάλη φίλη και σύμμαχος της Ελλάδος Μεγάλη Βρετανία θα απέδιδε την Κύπρον εις τας μητρικάς αγκάλας" ο δε αρχηγός του Κόμματος των εθνικοφρόνων Τουρκοβασίλης ευχήθηκε για την ολοκλήρωση των εθνικών δικαίων.

Στα παρακτικά της Βουλής των Ελλήνων (Συνεδρίασις 8η, 26 Απριλίου 1950) αναφέρονται τα εξής για τα όσα είπε ο Θ. Τουρκοβασίλης:

"Να ευχηθώ δε εις αύτα λαμπράν πολιτικήν σταδιοδρομίαν. Να μου επιτρέψητε επίσης, κύριοι βουλευταί, να συμμερισθώ απολύτως της περικοπής εκείνης του Βασιλικού λόγου, της αφορώσης τον χαιρετισμόν του Έθνους και του Μεγαλειοτάτου προς τους συναδέλφους εκπροσώπους της όντως ηρωϊκής μαρτυρικής δωδεκανήσου, οι οποίοι διά πρώτην φοράν εις την ιστορίαν του Έθνους μας μετέχουσι του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Να ευχηθώ επίσης όπως η ελληνική Βουλή δεχθή εις λίαν προσεχές μέλλον και τους αντιπροσώπους μιας άλλης μεγάλης νήσου, ηρωϊκής νήσου, όχι όμως μαρτυρικής, της Κύπρου, η ένωσις των κατοίκων της οποίας μετά της μηρός Ελλάδος αποτελεί πλέον κοινήν συνείδησιν όχι μόνον ελληνικήν, αλλά και διεθνή θα ηδυνάμην να είπω. Ελπίζω ότι ο εθνικός πόθος των κυπρίων, δεν είναι μακράν ο χρόνος, κατά τον οποίον θα ικανοποιηθή και θα δεχθώμεν εις τους κόλπους μας και τους αντιπροσώπους της ενδόξου νήσου".

Η επανάληψη των εκκλήσεων και των ευχών στην ελληνική Βουλή έπεφταν σε πολύ πρόσφορο έδαφος στην Κύπρο, λίγο μετά τη διενέργεια του ενωτικού δημοψηφίσματος και σαν η Κυβέρνηση Πλαστήρα πήρε ψήφο επιστοσύνης στις 28 Απριλίου, στη Λευκωσία η Εθναρχία άρχισε τις τελικές διευθετήσεις για έναρξη της αποστολής της πρεσβείας με πρώτο σταθμό την Αθήνα.

Τελικά η πρεσβεία αναχώρησε στις **14** Μαΐου με τις ευχές και ελπίδες όλων σε ένα μακρινό ταξίδι που θα κρατούσε πολλούς μήνες".